

Речиси 16 години не успеавме да воспоставиме ефикасна дипломатска мрежа. Македонските амбасадори наместо да ја претставуваат својата матична држава во вистинско светло во земјата домаќин, се занимаваат со своите финансиски конта и со тоа како да си ги зголемат привилегиите.

Од почетокот на оваа година стартуваше и Законот за надворешни работи на РМ. Но, по сè изгледа проблемот во нефункционирањето на македонската дипломатија не бил во тоа што досега не сме имале свој Закон, го користевме оној на поранешна СФРЈ, туку во непрофесионалните дипломати за кои пресудна беше партиската книшка, а не познавањето на функцијата која треба да ја извршуваат во земјата во која се испраќаат.

Пишува: Жаклина МИТЕВСКА

Од 1 јануари годинава стапи во сила Законот за надворешни работи на Република Македонија, а иако веќе две седмици чекориме во 2007 година, сè уште не се одржала средбата меѓу шефот на државата Црвенковски и премиерот Груевски, на која треба да се договори имињата за испразнетите амбасадорски места. Нема најави и дали таа воопшто ќе биде одржана.

Како и да е, факт е дека по последното (во изминатиот период односите меѓу нив и не беа баш којзнае колку топли), заладување на односите меѓу Црвенковски и Груевски, кон крајот на 2006 година, кога целата Влада го бојкотираше неговото годишно обраќање, тешко ќе оди договарањето на оваа лис-

МАКЕДОНСКАТА АМБАСАДА ВО САД СÈ УШТЕ Е БЕЗ АМБАСАДОР

ПАРТИСКИОТ КЛУ ВРАТИТЕ НА МАК

та. Во ваква констелација на односите и откако шефот на државата ја отфрли понудата на министерот за надворешни работи да посредува во договорот за најновата група македонски амбасадори, нормално е да си го поставиме прашањето дали дипломатијата ќе биде жртва на нарушените односи. Влада-претседател? Сепак, и покрај некохобитацијата меѓу нив, заедничкиот интерес за сите инволвирани е да се состави листата, зашто трпи меѓународниот углед на државата.

ВРАЌАЊЕ

Нешто слично како и минатата година со отповикувањето на ексмакедонскиот амбасадор во САД, Љупчо Јордановски, и оставката на амбасадорот во Лондон, Ѓорѓи Спасов, кој останува на оваа функција сè до изборот на нов човек за наш амбасадор во Велика Британија, и оваа 2007 година ја почнавме со враќање на македонски дипломати. Абдулкадар Мемеди, кадар на ДУИ, кој бил единствен дипломат во Амбасадата во Доха во Катар, откако се вратил од одмор, а претходно подолго време не бил во контакт со МНР, бил информиран дека е сменет поради непочитување на

инструкциите на МНР и нецелосни партиципални финансии за активностите во Катар. МНР потврди дека Мемети, како вршител на работите во Амбасадата во Доха, ќе биде повлечен, а Министерството му наложило во одреден рок да се врати во Скопје, при што ги демантира информациите дека се работи за некакви нејасни финансиски трансакции и дека тој е кадар на ДУИ. Според информациите кои кружат во јавноста, на негово место заминува дипломатот од кариера Јошко Станковиќ. Со поставувањето на вршител на работите во Катар, Владата наводно го зголемува притисокот врз претседателот, кој не се повлекува од идејата во Доха да замине Милка Кировска, за која катарските власти не издаваат агреман поради традиционалните морални правила во оваа исламска земја, во која жена не е пожелно да биде амбасадор.

Најверојатно, поради финансиски злоупотреби, во земјава ќе биде вратен и Махмуд Ибраими, амбасадорот во Берн. Првичниот финансиски извештај говори за потрошени 20.495 швајцарски франци, заради непочитување на процедура за јавни набавки и користење на службени сметки за приватни цели.

Но, проблематичноста на амбасадорското место во Берн не почнува со Мах-

муд Ибраими. Тој дојде на местото на Алајдин Демири, кој беше протеран од Швајцарија по сообраќајните незгоди предизвикани во алкохолизирана состојба.

Ништо подобра не е ситуацијата ниту со останатите амбасади. Иако МНР најави дека со ревизорски извештаи ќе излезе за сите амбасади, прашањето е дали Милошоски ќе заврши како неговата претходничка Митрева, која и покрај лоцирањето на злоупотребите, не успеа да изврши притисок за епилог со судско гонење?

(НЕ) ДИПЛОМАТИЈА

Претходните примери покажаа каква беше македонската дипломатија во изминатиов период? По сè изгледа, амбасадорите само ни фигурираа како имиња и многу малку ја вршеа функцијата и задачата за која беа испратени.

Доказ за нивното неработење беа дебилите финансиски конта без покритие. Иако многу пати вината за неефикасната дипломатија ја баравме во отсуството на македонскиот Закон за надворешни работи (го користевме оној на СФРЈ), очигледно проблемот не бил тука. "Зажакот" лежел во партиската пресметка, не беше важна компетентноста на кандидатот кој се испраќа во странство, важно беше неговата партиска припадност. Па, така штом една владејачка гарнитура доаѓаше на власт таа ги менуваше кадрите на претходната. Рака на срце, заслужуваше критика и нивниот непрофесионален однос кон работата за која беа испратени во соодветните земји.

Во 2006 година претседателот Црвенковски беше ставен пред свршен чин кога требаше да одлучи за иднината на Љупчо Јордановски. Го отповика од САД, а својот потег го објасни како избор на помалото зло. Сепак, остана енигма која беше вистинската причина за отпо-

викување на Јордановски. Дали фактот дека Јордановски во преписката со Ѓорѓи Спасов се стави на страна на Бучковски или, пак, имаше други планови со експремиерот Владо Бучковски, кој на функцијата лидер на СДСМ дојде благодарение на шефот на државата, и за кој се знаеше дека ќе му се изгласа недоверба во партијата во која, како што се шпекулира, Црвенковски сè уште има влијание. Не еднаш се рекло дека каде има дим, има и оган. Правилото беше докажано, иако плановите на Црвенковски не успеаја. Шпекулациите кои се однесуваа на името на Владо Бучковски како кандидат за амбасадор во НАТО, беа потврдени. Дали со овој потег Бранко Црвенковски сакаше да го отстрани човекот за кој се шпекулира дека може да прави проблеми во СДСМ, партијата од која Црвенковски дојде на функцијата претседател на државата и дали ВМРО-ДПМНЕ ја претчувствува играта, па го одби предлогот?

Ч ГИ ОТВОРА И ГИ ЗАТВОРА ЕДОНСКИТЕ АМБАСАДИ

ДАЛИ АМБАСАДОРИТЕ СЕ ЖРТВА НА НЕКОХАБИТАЦИЈАТА НА ПРЕТСЕДАТЕЛОТ БРАНКО ЦРВЕНКОВСКИ И ПРЕМИЕРОТ НИКОЛА ГРУЕВСКИ?

"Дефинитивно немам намера да имам било какво влијание во СДСМ, за да се водам од тие емоции. И втора работа, кога би имал, а немам, Владо Бучковски не може да предизвика никакви проблеми", изјави Бранко Црвенковски во интервјуто за телевизијата Канал 5.

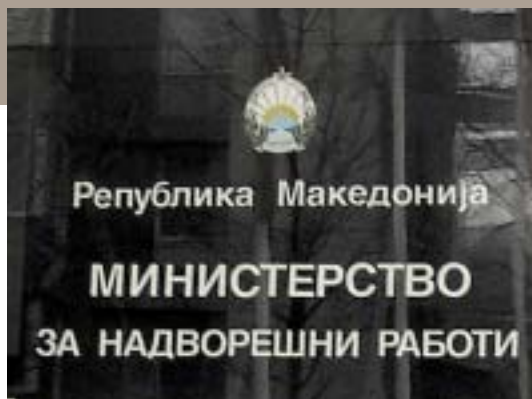
Дека политиката одамна зазеде значајно место во македонската дипломатија потврди и самиот Црвенковски. Во спомнатото интервју тој потенцира:

"Во долг временски период се обидувам да се воздржам околу правилата на игра, а тоа е дека имиња на кандидати за амбасадори не се спомнуваат додека целата процедура не биде усогласена и додека земјата во која го упатуваме дотичниот кандидат не даде согласност тој да биде избран. При изборот на Владата имавме една ситуација, а тоа е со барањето на Владата за враќање на Јордановски од Вашингтон и Спасов од Лондон. Причината беше објаснета со следните зборови: 'Владата нема доверба во тие амбасадори поради нивните јавни настапи и пишувања во одделни медиуми околу внатрешнопартиските состојби во СДСМ', при што морам да кажам дека не е 'сефте' дипломати тоа да го прават, бидејќи актуелниот претседател на Собранието, Љубиша Георгиевски, додека беше амба-

сатор во Софија, пишуваше колумни, Мухамед Халили, дипломат во Лондон, како прв министер советник во Амбасадата во Лондон перманентно пишува колумни. Без разлика на спекулациите кои беа пласирани во јавноста од различни страни со различни мотиви, и за да не се предизвика штета за државата, на крај се согласив, иако апсолутно не ги прифаќав аргументите на Владата и двата амбасадора да се вратат. Тогаш јавно соопштив дека ова е прв и последен пат да дозволам да бидам ставен пред свршен чин. Кога во тие меѓусебни договарања од мене беше побарано да дадам кандидат за амбасадор во Лондон, јас го предложив Стево Пендаровски. Тој предлог беше одбиен од Владата со образложение дека имаат сериозни забелешки за периодот кога Стево Пендаровски бил претседател на ДИК и дека тоа не може да помине и оти секое друго решение е поприватливо од Пендаровски. Се отвори прашањето дали имам кандидат за НАТО. Прв пат за тоа ќе проговорам јавно. Точно е, разговарав со Владо Бучковски и го прашав дали тој се согласува да биде кандидат за амбасадор во НАТО. Владо Бучковски беше премиер и министер за одбрана на РМ во два наврата. Од тој аспект гледано велам дека е сосема компетентен на квалитетен и соодветен начин да ја претставува РМ во НАТО. Од страна на Владата беше одбиен предлогот. Политичката дисквалификација беше: 'Ние не можеме да го прифатиме човекот против кој на изборите водевме кампања'. Според таа логика, ако можете на битни функции во државата да ставате само луѓе кои биле членови, симпатизери или гласачи на ВМРО-ДПМНЕ, се поставува прашањето за каков национален консензус за ЕУ и за НАТО разговараме. Друго е прашањето дали тој е компетентен или не. Единствениот аргумент беше дека тој бил на другата страна. Ќе прифатев да се повлечам ако се понудеше сериозен кандидат".

ШПЕКУЛАЦИИ

Сега од претседателот Црвенковски се бара да даде согласност и за четворицата кандидати на Владата за амбасадори. И тоа за Зоран Јолевски за САД, Георги Иванов за Атина, Миле Манолев за Букурешт и Мухедин Рустеми за НАТО во Брисел... Сè чека и за Катар, каде постои спор меѓу претседателот и премиерот за тоа дали лицето кое ќе ја извршува оваа функција може да биде припадничка на понежниот пол и дали тоа го дозволуваат тамошните власти. Но, и покрај непополнетите амбасадорски места, кувајтската прес-агенција "Куна" пренесе изјава на Антонио Милошоски, според кого во земјава се размислува наскоро во Кувајт да се отвори македонска Амбасада. Во отсуство на официјални податоци продолжува да се спекулира со имињата на новите амбасадори. Наводно, поранешниот амбасадор во Анкара, Мухедин Рустеми имал поддршка од коалиционите партнери да замине во Брисел и со тоа Албанците да ги добијат двете клучни амбасади во НАТО и во ЕУ. Доколку тоа се случи, ДПА нема да испраќа свој човек во Загреб, кој заедно со Лондон, Сараево и Белград ќе им припаднел на луѓе на претседателот. ВМРО-ДПМНЕ требало да ги добие Атина и Вашингтон. НСДП требало да го даде името на

НАШЕТО МИНИСТЕРСТВО ЗА НАДВОРЕШНИ РАБОТИ НЕ МОЖЕ ДА СЕ ПОФАЛИ СО МАКЕДОНСКИТЕ "ЕМИСАРИ" ВО СТРАНСТВО

њата кои ги изгубиле со падот на доларот.

Какви ќе бидат новите амбасадори?

Најавената промена на Законот за надворешни работи ќе се однесува на вметнување експерти, афирмирани личности кои на некој начин биле инволвирани во надворешната политика на Македонија. Но, и тоа е спорно. Најверојатно и овој пат македонските амбасадори ќе останат заложници на политиката, а функциите наместо според професионалноста ќе ги добиваат по партискиот клуч. Проблематична останува и одредбата за активно владеење на два странски јазика, од кои еден задолжително е во службена употреба во ОН.

Освен тоа, потребни се и основни познавања од службениот јазик на земјата на примането, ако тој е различен од јазиците во службена употреба во ОН.

кандидатот за Киев, а либералите, неофицијално, го најавуваат Миле Манолев за амбасадор во Букурешт.

И покрај привилегиите на дипломатите, од МНР се дрзнаа да се пожалат пред собраниската Комисија за надворешни работи дека македонските дипломати се социјални случаи и најсиромашни меѓу европските колеги. И од сега, наместо во долари амбасадорите и другите дипломати ќе земаат плата пресметана во евра, со што ќе се надоместат 40 проценти од прима-

МЕТАЛТЕХНА
ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО, ПРОМЕТ И УСЛУГИ ГОРТЕ И ДР. Д.О.О.

ЗАШТИТНА ОПРЕМА

- ВЛЕЗНИ ВРАТИ ЗА СТАНОВИ
- СИГУРНОСНИ СТАНСКИ ВРАТИ
- ПРОТИВПОЖАРНИ ВРАТИ
- ОГНООТПОРНИ 30, 60, 90, 120 МИН.
- ТЕРМОИЗОЛАЦИОНИ ВРАТИ
- ВРАТИ ПО НАРАЧКА
- ЗАШТИТНИ РЕШЕТКИ
- ПРОИЗВОДСТВО НА РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ
- ОКОВ БРАВИ, КЛУЧЕВИ И ЦИЛИНДРИ
- БРАВАРСКИ ПРОИЗВОДИ И КОНСТРУКЦИИ ПО НАРАЧКА

Ул. Никола Тримпаре 10А, 1000 Скопје, Македонија
Тел./факс: 389 2/20 35-338;
Моб.070/269-928; 075/269-928
Моб.070/269-716; 075/269-716